

- Divisie Bestuursondersteuning 'NPI'

MvJ/Dawia

• vts Politie Nederland

Adres Utrechtseweg 2
3732 HB De Bilt
Postbus 14
3730 AA De Bilt
Telefoon 030 - 634 84 44
Fax 030 - 634 84 99
Internet www.vtspn.nl

Gow

Behandeld door Corinne Gans MSc
Directe telefoon 06-50522137
E-mail Corinne.gans@vtspn.nl

- Ministerie van Justitie
Directoraat-generaal Wetgeving,
Internationale Aangelegenheden en
Vreemdelingenzaken
T.a.v. de Minister van Justitie,
de heer E. Hirsch Ballin

Onderwerp Conceptwetsvoorstel Wet verplichte
geestelijke gezondheidszorg
Datum 2 februari 2009
Ons kenmerk 2009034290
Uw kenmerk 5570467/08/6
Blad 1 van 4
Bijlage(n)

Postbus 20300
2500 EH 's-Gravenhage

Door Reg. DSC kopie gezonden
aan Dawia

Ministerie van Justitie
PRONK/AB/AL-OD
Dossier
Datum 17 FEB. 2008
Nummer 09/5589.185
Ambt.

> Geachte heer Hirsch Ballin,

- In uw brief d.d. 19 november 2008, met als kenmerk 5570467/08/6 vraagt u de Raad van Hoofdcommissarissen een advies te geven met betrekking tot het conceptwetsvoorstel houdende regels voor het kunnen verlenen van zorg aan een persoon met een psychische stoornis zonder diens toestemming (Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg), welke ter vervanging strekt van de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (Wet bopz).

De Raad van Hoofdcommissarissen kan u als volgt berichten. In algemene zin wil de Raad haar zorg uitspreken over de balans in de wetgeving tussen gezondheidszorg en veiligheid. De commissies vorm het hart van de wetgeving. In de samenstelling van de commissie moet ons inziens de genoemde balans vooral zichtbaar worden. Binnen de huidige wet BOPZ wordt het veiligheidsaspect vervuld door het Openbaar Ministerie. Ook acht de Raad het van belang dat er in de wetgeving aandacht wordt geschonken aan de volgende uitgangspunten;

- de tijd waarbinnen de crisismachtiging in de voorbereidende fase moet worden uitgevoerd;
- de vaststelling dat binnen alle gezondheidsregio's in Nederland een zorgplek beschikbaar moet zijn voor mensen in psychische nood en alcohol- drugsverslaafden in crisis beschikbaar moeten zijn, 24 uur per dag;
- de vaststelling dat vervoer van verwarde personen in nood die geen strafbare feiten hebben gepleegd niet in een politievoertuig, maar in een voertuig onder medisch toezicht plaats vindt, waarbij zonodig op politieondersteuning kan worden gerekend.
- dat personen die zich onttrekken aan de verplichte zorg en ongeoorloofd afwezig zijn in eerste instantie door de eigen behandelinstelling teruggebracht. Bij ongeoorloofde afwezigheid van meer dan vijf keer per jaar vraagt ons inziens om ingrijpen door het Openbaar Ministerie en de Inspectie voor de Volksgezondheid,
- dat in de memorie van toelichting wordt gesproken over door de commissie ingestelde werkgroepen. De Raad van Hoofdcommissarissen acht het van belang dat de politie deelneemt in deze werkgroepen, daar waar het de veiligheid op straat of het functioneren van de politie raakt.

Onderwerp Conceptwetsvoorstel Wet verplichte
geestelijke gezondheidszorg

Datum 4 februari 2009

Blad 2 van 4

- • Personen die zich onttrekken aan de verplichte zorg en ongeoorloofd afwezig zijn, dienen in eerste instantie door de eigen behandelinstelling te worden teruggebracht. Bij ongeoorloofde afwezigheid van meer dan vijf keer per jaar adviseert de Raad ingrijpen door het Openbaar Ministerie en de Inspectie voor de Volksgezondheid.

Wetsartikelen

De Raad onderschrijft het uitgangspunt genoemd in artikel 2:1, onvrijwillige zorg pas in laatste instantie op te leggen. Tegelijkertijd constateert de Raad dat dit op praktische problemen kan stuiten bij de zogenaamde 'gbgb-groep' (geen bereidheid, geen bezwaar). Gedacht kan worden aan verslaafden, welke deels onder deze wetgeving gaat vallen. De gbgb-groep is een kwetsbare groep die doorgaans niet bij machte is om haar wil adequaat te uiten. Het is voor de politie van belang dat juist deze groep niet te lang van (onvrijwillige) zorg verstoken blijft doordat zij vrijwillige zorg mijden. De Raad stelt dan ook voor toe te voegen aan art 2:1 lid 2 " De verplichte zorg.....zijn uitgeput, *dan wel indien deze persoon niet in staat is dit zelf te mobiliseren*".

De Raad van Hoofdcommissarissen veronderstelt met betrekking tot artikel 5:11, dat indien de commissie onder omstandigheden informatie wenst te ontvangen, dit alleen kan plaatsvinden indien daar een juridische grondslag voor bestaat. De Raad constateert echter dat het verstrekken van gegevens aan de nieuwe commissie niet wettelijk geregeld is. De Wet politiegegevens (art. 16 lid 1 sub c onder 2 en sub d onder 2) biedt weliswaar grondslag om politie-informatie te verstrekken in het kader van gedwongen zorg, maar dit beperkt zich tot het verstrekken van informatie aan de burgemeester en de officier van justitie. De Raad adviseert dan ook de Wet politiegegevens of het Besluit politiegegevens aan te laten passen aan de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg, met dien verstande dat de officier van justitie de verantwoordelijke partij is ten aanzien van het leveren van de informatie aan de commissie.

Artikel 5:12 ziet op het door de commissie verschaffen van informatie aan derden. Voor de politie kan het van belang zijn te weten, indien aan iemand een crisismaatregel of zorgmachtiging is opgelegd, wat deze behelst (ambulante zorg of niet) en wanneer de maatregel of machtiging eindigt. De Raad pleit ervoor dat hierin, in overleg met de politie, voorzien wordt in de voor dit artikel van toepassing zijnde AMvB.

Met betrekking tot artikel 7:1 wil de Raad benadrukken dat de politie er veelal belang bij heeft dat een crisismaatregel zo spoedig mogelijk wordt afgegeven. De politie is de verantwoordelijke partij als het gaat om de veiligheid van de betrokkene en anderen en voor de veiligheid op straat. Bovendien acht de Raad het van belang dat de duur van een eventueel verblijf van betrokkene in een politiecel zoveel mogelijk wordt beperkt. Dit maakt het noodzakelijk dat de commissie zeven dagen per week en 24 uur per dag beschikbaar is om een verzoek tot afgifte van een crisismaatregel door te geleiden aan de burgemeester.

De Raad constateert dat er onduidelijkheid bestaat over de in artikel 7:3 genoemde term 'psychische stoornis'. Deze term is niet opgenomen bij de begripsbepalingen in artikel 1:1. Vanuit de optiek van de politie is het van belang dat de term psychische stoornis (net zoals de term 'schade' onder a) ruim wordt uitgelegd, zodat bijvoorbeeld ook verslaafden onder de werking van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg vallen.

•

Onderwerp Conceptwetsvoorstel Wet verplichte
geestelijke gezondheidszorg

Datum 4 februari 2009

Blad 3 van 4

- Voorts wordt in het wetsvoorstel gesteld dat de burgemeester 'zo spoedig mogelijk' dient te beslissen over afgifte van een crisismaatregel. De Raad acht het van belang dat in de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg, een maximale termijn van zes uur wordt opgenomen waarbinnen de crisismaatregel dient te worden afgegeven. Bij artikel 7:1 heeft de Raad al gewezen op het belang voor de politie bij snelle besluitvorming.

Voor de politie is artikel 7:8 lid 3 in feite de belangrijkste bepaling uit het wetsvoorstel. De Wet BOPZ bepaalt immers niets over de rol van de politie voorafgaand aan een bevel tot inbewaringstelling. Dit terwijl ingrijpen door politie in een crisissituatie onder omstandigheden niet achterwege kan blijven. Tot op heden moet de politie hierbij terugvallen op buitenwettelijk noodrecht (ambtsinstructie artikel 25), hetgeen zeer onwenselijk is. Dit geldt eens te meer daar dit soort situaties zich regelmatig voordoet.

Gedwongen ingrijpen door de politie betreft het het vervoer en het eventuele verblijf in een politiecel. Met betrekking tot het vervoer geeft artikel 7:8 de politie een titel om betrokkene vóór afgifte van een crisismaatregel tegen zijn zin te vervoeren (lid 3 sub a). Het is de Raad niet duidelijk hoe deze nieuwe bevoegdheid zich verhoudt tot het voorstel tot wijziging van de Politiewet 1993, dat de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties op 21 december 2007 ter consultatie aan de Raad van Hoofdcommissarissen heeft gezonden. In dat wetsvoorstel wordt eveneens de bevoegdheid van de politie geregeld om op te treden in de voorfase van de Wet BOPZ. Artikel 8b Politiewet 1993 uit dat wetsvoorstel, is zelfs vrijwel gelijklopend aan artikel 7:8 lid 8 uit het onderhavige wetsvoorstel. In (de memorie van toelichting bij) het onderhavige wetsvoorstel wordt echter niet gerefereerd aan de Politiewet 1993. De Raad verzoekt ten aanzien van dit punt opheldering.

Met betrekking tot het verblijf in een politiecel kan de Raad u als volgt berichten. Het verblijf van patiënten in een politiecel is voor zowel de betrokkene als voor de politie onwenselijk. Eventueel verblijf in een politiecel dient tot het hoogstnoodzakelijke te worden beperkt. Dit betekent dat het van groot belang is dat psychiatrische instellingen en screeningsruimten voldoende capaciteit hebben om patiënten snel en adequaat op te vangen, ook indien de patiënt nog onder invloed van drugs of drank is. Dat gezegd hebbende verwijst de Raad naar de tekst van artikel 7:8 lid 3 sub b dat handelt over het onderbrengen van betrokkene bij de politie totdat een andere geschikte plaats beschikbaar is. De Raad constateert dat lid 3 sub b geen *titel* geeft om betrokkene tegen zijn wil in een politiecel te laten verblijven. Ook in het onderhavige wetsvoorstel of daarbuiten is niet geregeld dat de politie daartoe bevoegd is (tenzij betrokkene zich tevens schuldig heeft gemaakt aan een strafbaar feit). Voor de politie is het essentieel dat zij formeel de bevoegdheid krijgt, om iemand indien nodig de vrijheid te beperken (benemen) vóór afgifte van de crisismaatregel. Dit ter voorkoming van de noodzaak beroep te blijven doen op het buitenwettelijk noodrecht.

Artikel 10:3 ziet op het verschaffen van informatie aan de vertrouwenspersoon. Uit de memorie van toelichting blijkt niet of de politie behoort tot de groep van 'anderen die bij de uitvoering van deze wet betrokken zijn'. De Raad van Hoofdcommissarissen verzoekt de Minister hier duidelijkheid in te verschaffen. Voor wat betreft de eventuele juridische grondslag van informatieverstrekking wordt verwezen naar hetgeen hierover is opgemerkt bij artikel 5:11

Onderwerp Conceptwetsvoorstel Wet verplichte
geestelijke gezondheidszorg

Datum 4 februari 2009

Blad 4 van 4

- Artikel 12:1 ziet op het verschaffen van informatie aan ambtenaren van de Inspectie voor de Gezondheidszorg van het Staatstoezicht op de volksgezondheid. Zoals eerder gesteld blijkt uit de memorie van toelichting niet, of de politie behoort tot de groep van 'anderen die bij de uitvoering van deze wet betrokken zijn'. Bij de bespreking van artikel 10:3 heeft de Raad aan de Minister verzocht hier opheldering over te verschaffen. Voor wat betreft de eventuele juridische grondslag van informatieverstrekking verwijst de Raad naar de opmerkingen bij artikel 5:11.

Met betrekking tot artikel 8.8 en artikel 8.1.8 in de wet, acht de Raad het niet wenselijk dat zorgverleners de bevoegdheden krijgen een woning tegen de wil van de patiënt (of betrokkene) te betreden. Deze bevoegdheid komt uitsluitend toe aan de politie. De Algemene Wet Binnentreden is hierbij van toepassing.

Wellicht ten overvloede wil de Raad van Hoofdcommissarissen aangeven dat zij het van belang acht dat de politie deelneemt aan de door de commissie ingestelde werkgroepen, daar waar het de veiligheid op straat of het functioneren van de politie raakt.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

B. Rookhuizen
Portefeuillehouder Gebiedsgebonden Politie
Raad van Hoofdcommissarissen